

מסורת הש"ס

(א) לקמן מנן: (כמויות פה. 15: וע' תוס' לקמן מנן: ד"ה משום:) 16: כמויות נד. [ערכין כב.], 17: ונדרה ואסרה. רש"י, 18: ופי' כסות ענה של נמר. ערוך ערך גלפסקר[א], 19: ג"ל כשל ראש משכר. 20: [לעיל לד.], 21: ע"כ הוא מסר[א], 22: [ערך הסמך], 23: גליון.

◆◆◆

גליון הש"ס

גנב. דקא טרחה קמי דחבמי. עיין כ"ז ד' נב ע"כ תנ"ה לטרחא:

◆◆◆

הגהות הב"ח

(א) גנב וליפול בארדנא: (ב) תוס' ד"ה לא שנו וכו' לדרבנן ולא מירכב כ"ל: ומיבת והסמ ממנן:

◆◆◆

לענין רש"י

קרי"ט. מעיל.

◆◆◆

מוסף רש"י

משום חניא. שמואל האנשים חן צעני הנשים יהיו נשואות לזן שלא מלמנה להפסיד ממוניה (כמויות 19): שיהיו נעליהן לזן צעיהן ולא ימנעו הנשים מלנשא לאנשים (שם צד: וכוונתו לקמן 108:).

◆◆◆

מוסף תוספות

א. אלמא אנוס לא מינענז כלל. רש"י. ב. ולכתוב על פנקס היה שואל ואנא לשקרא אשתבעי שכך היו גרילין לכתוב כדאשכחן בשבת גבי ר' ישמעאל קרא וזהו. תוס' הלא"ה, וכ' על פנקסו לכשיבנה ביהמ"ק אבאי קרבן שמנה. וא"ל רב דפטור מקרבן אבל מ"מ עונש איכא. רש"י. ו. ומשורה אינשה. ז. אבל בהא דרב כהנא ורב אסי שלא נכתובין לישבע רק לפי סבתה פטורים שהיו פטרים הכותב מן האדם בשבועה פרט לאנוס, וממנו יש ללמוד לנשבע שלא יאכל כזר וזה אם אכל, ונמצא שאכל, שמוחזק לאלול דאנוס היה, ומן האדם בשבועה גמרי' לוי. רש"י. ד. דבב"ד לא בעי אשתבעי משום דבעי אקנוטי הפצא בדיה אע"ג דשבועה דאלמנא שבועה דרבנן היא. תוס' נשבעת מהל. ד"ס מהל. ה. (ו)ולענין אפוקי שבועה לא מצא לכתובי בשבועה דאורייתא למאן דלית ל' דמר ב"ר אשי. תוס' הלא"ה. דאי שבועה דרבנן היא מצי למימר השבע וטול ואי דאורייתא לא מציא למימר לבעל השבע והפטור כמו שאינו יכול לומר השבע וטול. תוס' כמויות פה. ד"ה מימי. ו. אשה וכו' יאסר. תוס' הלא"ה.

◆◆◆

פסקי רי"ד

שניהם פלוני הנקראת פלונית שאם לא יכתוב אלא האחד הו"ל ביניה שמו ושמה כפי מה שהתקין ר"ג וכיון דרובא קרי לה מרס צריך לכתוב כך מרס הנקראת שרה

ולא יכתוב שרה הנקראת מרים וגם זה כך צריך לפרש כאשר פירשנו במשנתנו ולא שיכתוב בגט וכל שם שיש לה אלא שיכתוב שני השמות כך נראה מתרוין שיהיו זו שאין צריך לכתוב בגט וכל שום וחניכה דאית ליה שוה הלשון לא מעלה ולא מוריד שאם ההזקק בשני שמות או שבעי א' קרוין לו שניהם או בשני עיריות ובמקום כתיבת הגט יודעים שהוזקק

גב' משום חניא.
סיהא חן האנשים
צעני הנשים לנשא להם:

יהנה.
יועיל להמיתו:
דאשכרשי לה מקום דינר.
נשכרה זו עסקה כעוצי הדינר שאס לא היה הדינר היתה נותנת עוד עסקה בככר:
ומאי מי שנשבע בלמס.
האי לאו אמת הוא:
כמי

השולח פרק רביעי גימין

לא היו ימים מועטים.
וא"ת ומאי טעמא אינענש הא אמרינן צפ"ג דשבועות (דף כו.) האדם שבועה פרט לאנוס כדרב כהנא ורב אסי דמר משתבע הכי אמר רב ומר משתבע הכי אמר רב וכי אמו לקמיה דרב ואמר כחד מינייהו אמר ליה אידך ואנא נשקרא אישתבעי ואמר

ליה את לנך אנשך א' וליכא למימר דלא ממעט קרא הסם אלא למפטור מקרבן אבל עונש איכא כדאשכחן צפ"צ דנדרים (דף 11.) גבי נשבע לנצל את המלוה דמיבעי לן תרי קראי חד למיפטריה מקרבן וחד למיפטריה מלאו [והכא דליכא אלא חד קרא למיפטריה מקרבן] אבל עונש דשבועת שוא איכא¹ דהא לנך אנשך משמע ולא נשבעת לשקר ועוד צפ"ג דנדרים (דף 12:) מיימי דרב כהנא ורב אסי אשבעות שגגות דתניא בגמרא כסם שנדרי שגגות מותרות כך שבועות שגגות מותרות ומפ' שבועות שגגות כדרב כהנא ורב אסי דמשמע דמוותרות ואפי' עונש ליכא ולא דמי לנשבע לנצל את המלוה דאיכא עונש שבועת שוא שוגג מקרבן ואחד למיפטור מויד ממלקות וכשפטור שוגג לגמרי פטור מעונש ומקרבן וה"ה גבי האדם שבועה² פרט לאנוס דפטור לגמרי וי"ל דהכא גבי פקדון הוה לה להזהר יותר לשמרו היטב והוה לה לאסוקי אדעתא שבתא לידי שבועה: **דמוריא** היתרא. ולכן נמנעו מלהשביע שבעות

שבועה מרוצה אלא כדזכרה עלה חמיר כולי האי והשחא בזמן הזה תקנו לקבל חרס במקום שבועה שלא יאה העונש גדול כל כך:
לא שנו אבא בב"ד. פי' בקונטרס דחמיאל משום דהויא צאנקוטי חפלא ואיכא עונש טפי והא דאמר צהכותב (כמויות דף פח.) אי פסק הוא מיימי לה לירי שבועה דלוריימא לא כמו שפי' בקונט' (שם) דנפקא מינה צין דלוריימא לדרבנן לענין אקנוטי חפלא דלפי' שבועה דרבנן הויא צאנקוטי חפלא כדפי' הקונט' צעמזו כאן³ אלא יש לחלק צין דלוריימא לדרבנן כמו שמפרש בערוך[י] דשבועה דלוריימא הויא צכזוי נרות ועוד צריש שבועת הדיינים (שבועות דף מה.) מפרש חילוק צין דלוריימא לדרבנן⁴ ^[1] ^[2] (ו)צהיאי פירקא מפרש מאי איכא צין שבועה דלוריימא לדרבנן (ו) והסם לא מירכב חילוק דכזוי ולאקנוטי חפלא):

ונזדרת ואוסרת פירות שבעו"ס
עליה שאלא קיב"ה
כתובתבב ב'ר. ל"ג כל פירות דאע"ג דנדר חייל אף על דבר שאינו יכול לקיים כדאמר צפרק שני דנדרים (דף טו.) גבי קונס עיני צשיה דפריך ואי לא היכי שיעורא למילתיה מי צצקינן ליה עד דעצר צאיסור

צז יחל והא"ר יוחנן צבועה שלא אישן ג' ימים מכין אותו וישן לאלתר והא דנדרי הבאי מותרים כדאמר צפרק ג' דנדרים (דף כד:) לאו משום דאסר עצמו שאינו יכול לקיים כגון דאמר לאסרו כל הפירות צבעולם עלי אס לא ראימי גמל פורח צבאיר ונחש כקורת בית הבד אלא לפי שאין דעתו לומר ממש גמל ולא ממש כקורת בית הבד אלא מה שהוא טרוף צבזו מאלד ומשונה משאר נחשים קורא כקורת בית הבד וחיל גדול מאלד שראה קורא כעולי מנרים ואינו אומר כן אלא להחזיק דצריז ודוקא צבעות הבאי אסור מדרבנן דהחמירו משום דכתיב זה לא ינקה אבל נדרי הבאי ואפילו לא אמר כל הפירות אלא אסר עליה חד פירא שרי צנדר ואין חילוק צין כל פירות וצין חד פירא מ"מ הכא ל"ג כל פירות דאע"פ שעוברת לאלתר צצל יחל אס קבלה מכתובתה כיון דמסס ואילך לא מיתסרא כדאמר מכין אותו וישן לאלתר אינה חוששת הואיל ואינה עומדת צאיסור כל ימייה כדמפרש צסמוך וא"ת צפ' צתאר דנדרים (דף פט:) דאמר ההוא צבאר דאמר מיתסר הנאות דעלמא עלי אי נסיבנא איתמא עד דלא תנינא הלכתא כו' ואתא רב אחא ושצשיה ואנסציה איתמא ושקריה טינא כדי שלא יהנה מן העולם מה מועיל מאי דשרקיה דכי אנסציה מיד עצר כיון שאין יכול צסוף לקיים וי"ל דדוקא צשעה שנודר אס אי אפשר לו לקיים עובר לאלתר אבל הסם צשעה שגדר היה יכול לקיים דאפשר לו שלא יא' אע"ג דכי אנסציה אין יכול לקיים אינו עובר לאלתר עד צשינה:
גל

היתומים אלמא א"ר זירא אמר שמואל לא שנו אלא אלמנה אבל גרושה משיבעין אותה. אלמנה היינו טעמא דבהאי הנאה דקטרחא קמי יתמי אתיא לאורויי היתורא: אמר רב יהודה אמר רב דמיא בר אבא רב ושמואל דאמרי תרווייהו ל"ש אלא בב"ד אבל חוץ לב"ד משיבעין אותה פי' בשרעת הדיינין היא המורה שהיא בחוכרת השם ובנקיטת חפץ אבל חוץ לב"ד אינה בנקיטת חפץ ולא בחוכרת השם אלא באלה ובאורו:

לה.

בו א מיי פטין מהל' אשות הל' טז טוש"ע אה"ע סי' 15 פטרי' כ:
בו ב מיי פטין מהל' אשות הלי"א סמג עשין מח טוש"ע שם פערף יט:

בח ג מיי פ"ח מהל' אשות הלי"א סמג לאוין פא ועשין מח טוש"ע אה"ע סי' 15 פערף כ:

◆◆◆

פסקי רי"ד (המשך)

בשניהם צריך לכתוב בפירוש פלוני הנקרא פלוני ואם כתב פלוני וכל שום וחניכה דאית ליה ולא הזכיר השם חשני בפירוש הגט פסול ולא הועיל לו זה הלשון כלום כי יכול הבעל לערער כאשר פירשתי ואם לא הוזקק אלא בשם אחד אע"פ שירעד לאחר מכאן שהי' לו שם אחר ובגט לא כתבו אלא בשם האחד שירעו וגם לא כתבו בו וכל שום וחניכה דאית ליה כשר כדאמר רב אשי. א"כ נמצא שזה שאנו כותבין וכל שום וחניכה דאית לי לא מעלה ולא מוריד אלא אם יודעים לו (א8) שם אחר או כנוי צריך לכתוב בפירוש פלוני הנקרא פלוני ואם אינן יודעים לו אלא שם אחד כותבין אותו ואין צריך לכתוב וכל שום וחניכה דאית לי ולא גרסי' במתני' שם עירו ושם עירה (6) אלא הרגל ליכתוב גם היה וטעות הוא שלא היתה התקנה אלא לשמור ולשמח כדמוכח בשמעתא: **מתנא'** אין אלמנה נפרעת מבנכסי יתומים ואלא בשבועה נמנעו מלהשביעה התקין ר"ג שתתא נזדרת ליתומים כל מה שירצו וגובה כתובתה מזה והעדים חותמין על הגט מפני תיקון העולם הלא התקין פרוכדול מפני תיקון העולם פי' נמנעו מלהשביעה ויהיה מפשרת חתובה ולקמן מפרש טעמא התקין ר"ג הוקן שתתא נזדרת וכי' ובחזרו להם דבר קשה להיריה כגון קונס פירות שבעולם עלי אם נהניתי מכתובה וגובה כתובתה שאם נתקבלה היתה נאסרת בפירות וקיימי עלה בבל יחל ולא חזירה לעבור על נדרה: מאי איריא אלמנה כ"ע נמי דהא קי"ל הבא ליפרע מבנכסי יתומים לא יפרע אלא בשבועה אלמנה איצטריסא ליה דס"ד אמיא משום חניא אקילו בה רבנן קמ"ל: נמנעו מלהשביעה מ"ט אילימא כדרב כהנא דאמר רב אהבה בשני בצורת והניחתו בכד של קמח לימים כ' בעל דינו ואמר לה תני לי דינרי זה שהפקדתי אצלך אמרה לו והנה סם המות לאחד מבניה אם נהני מדינך כלום פי' נשבעה באלה והזכירה בשם או א' מן הכיניין אלא שקצר לשונן אמרו לא היו ימים מועטים עד שמת א' מבניה וכששמעו חכמים בדבר אמרו ומה הנשבע באמת כך הנשבע לשקר עכ"ו

א' משום הא מאי איריא אלמנה אפילו גרישה נמי אם גרישה בעלה ולא הספיק לפורעה עד שמת ובאה לבנות כתובתה מן

עין משפט

נר מצוה

^[1] נראה דל"ל אלא הרגל לשון דמיתנין בגט וכל טעות הוא וכו'.